

การประชุมคณะ
221 / 2554
15-12-54
เดือนสิงหาคม 2554

ผลการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเอเปค ครั้งที่ ๑๘

การประชุมครั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังสหรัฐฯ (Mr. Timothy F. Geithner) ทำหน้าที่ประธานการประชุม ซึ่งได้หารือในประเด็นภาวะเศรษฐกิจ การส่งเสริมการเจริญเติบโต และการปรับสมดุลเศรษฐกิจโลก บทบาทของโครงสร้างพื้นฐานในการกระตุ้นเศรษฐกิจ การปฏิรูปภาคการเงิน และการแลกเปลี่ยนความเห็นกับสภาที่ปรึกษาธุรกิจเอเปค (ABAC) รวมถึงการเจริญเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยสรุปได้ดังนี้

๑.๑ ภาวะเศรษฐกิจ การส่งเสริมการเจริญเติบโต และการปรับสมดุลเศรษฐกิจโลก

ที่ประชุมได้หารือภาวะเศรษฐกิจโลก ภูมิภาค และการคาดการณ์เศรษฐกิจ โดยเห็นว่าช่วงที่ผ่านมาหลายเขตเศรษฐกิจที่เผชิญกับภัยพิบัติครั้งใหญ่ ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของภูมิภาคและโลก ประกอบกับปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกมากขึ้น อาทิ ปัญหาหนี้สาธารณะของยุโรป การว่างงานโดยเฉพาะในเขตเศรษฐกิจที่พัฒนาแล้ว เงินเฟ้อที่ขยับตัวสูงขึ้น ความผันผวนของการเคลื่อนย้ายเงินทุน และอัตราการเจริญเติบโตของเขตเศรษฐกิจเกิดใหม่ที่มีแนวโน้มลดลง เป็นต้น

ในการนี้ สมาชิกเอเปคได้แสดงความเสียใจต่ออุทกภัยที่เกิดขึ้นกับไทย และสนใจผลกระทบที่คาดว่าจะได้รับ ซึ่งหัวหน้าคณะผู้แทนไทยได้รายงานประมาณการเศรษฐกิจของไทยเนื่องจากอุทกภัย และมาตรการช่วยเหลือต่างๆ ให้ที่ประชุมได้รับทราบ รวมทั้งขอให้สมาชิกเอเปค และองค์กรการเงินระหว่างประเทศ ร่วมมือกันมากขึ้นในการบริหารจัดการภัยพิบัติ อันจะนำไปสู่การเจริญเติบโตที่ยั่งยืนต่อไป

ที่ประชุมเห็นชอบร่วมกันที่จะเสริมความแข็งแกร่งให้แก่การฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก เสริมสร้างเสถียรภาพภาคการเงิน รักษาระดับการเปิดตลาด และสร้างพื้นฐานสำหรับการเจริญเติบโตที่เข้มแข็ง ยั่งยืน และสมดุล โดยมุ่งเน้นที่การปฏิรูปโครงสร้าง (Structural Reform) และปรับสมดุล (Rebalancing) ทั้งภายในและภายนอก กล่าวคือ เขตเศรษฐกิจที่พัฒนาแล้วจะใช้มาตรการที่ชัดเจนและเชื่อถือได้ เพื่อบรรลุเป้าหมายการลดการขาดดุลทางการคลัง และเขตเศรษฐกิจที่มีดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลจำนวนมากจะดำเนินการเพื่อเพิ่ม อุปสงค์ภายใน (Domestic Demand) ไปพร้อมๆ กับการเพิ่มความยืดหยุ่นของอัตราแลกเปลี่ยน (Exchange Rate Flexibility) ให้สะท้อนกับพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

นอกจากนี้ สมาชิกจะสานต่อความพยายามในการเสริมสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางการเงิน (Financial Safety Net) ส่งเสริมการค้าและการลงทุนที่เปิดกว้าง ปฏิเสธการดำเนินนโยบายแบบปกป้องในทุก รูปแบบ เพิ่มความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการรวมตัวทางเศรษฐกิจและการเงินในภูมิภาค และสนับสนุนนโยบายที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ

๑.๒ บทบาทของโครงสร้างพื้นฐาน และการส่งเสริมการลงทุนจากภาคเอกชน

ที่ประชุมเห็นตรงกันว่า การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน อย่างไรก็ตาม การลงทุนในด้านนี้ต้องใช้เงินทุนจำนวนมาก ในขณะที่งบประมาณ/เงินทุนจากภาครัฐมีจำกัด จึงควรส่งเสริมการลงทุนกับภาคเอกชน โดยภาครัฐสามารถดำเนินการเพื่อยกระดับสภาพแวดล้อมในการลงทุน และการเข้าถึงเงินทุนจากภาคเอกชนได้ เช่น การสร้างความเชื่อมั่น (Trust) การลดความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง (Political Risk) การมีกฎระเบียบที่ชัดเจน โปร่งใส และเอื้ออำนวยต่อการเข้ามามีส่วนร่วมโดยภาคเอกชน การส่งเสริมการประสานงาน/ความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายตั้งแต่ระยะเริ่มแรกของโครงการ และการเสริมสร้างความชำนาญแก่ผู้จัดทำโครงการ เป็นต้น

นอกจากนี้ สืบเนื่องจากการที่ ABAC ได้ร่วมกับ ธนาคารโลก และสหรัฐฯ จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการหัวข้อ Promoting Private Financing for Infrastructure in APEC เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ณ เมืองฮอนโนลูลู สหรัฐฯ โดยมีผู้แทนจากกระทรวงการคลังของไทยเข้าร่วมด้วยนั้น ผู้แทน ABAC ได้รายงานผลการประชุมดังกล่าวให้ที่ประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้รับทราบด้วย กล่าวโดยสรุปคือ การส่งเสริมการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานจากภาคเอกชนควรคำนึงถึงประเด็นต่างๆ ได้แก่ (๑) การจัดลำดับความสำคัญของโครงการ (๒) การบริหารจัดการโครงการ โดยคำนึงถึงความเสี่ยงด้านต่างๆ และเงื่อนไขด้านกฎระเบียบ รวมทั้งทำความเข้าใจว่าการดำเนินการในโครงการลักษณะนี้แตกต่างจากการบริหารธุรกิจปกติทั่วไป (๓) โครงสร้างพื้นฐานมีประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งอาจไม่สามารถนำไปรวมในการคิดผลตอบแทนได้ และ (๔) การจัดหาเงินทุนต้องกระจายความเสี่ยงให้เหมาะสมกับแต่ละช่วงอายุของโครงการ โดยคำนึงด้วยว่าอาจต้องมีการปรับโครงสร้างหนี้หลายครั้ง (Multi-refinancing) เนื่องจากการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานมักมีอายุของโครงการยาวหลายปี

ในการนี้ ที่ประชุมตระหนักว่า การประสานงานระหว่างผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำไปสู่การใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่จากทรัพยากรของภาคเอกชน และให้การสนับสนุนต่อข้อเสนอของ ABAC ในการจัดตั้ง Asia-Pacific Infrastructure Partnership Dialogues เพื่อส่งเสริมการหารืออย่างตรงไปตรงมาระหว่างผู้มีส่วนร่วมต่างๆ ต่อไป

๑.๓ การปฏิรูปภาคการเงิน

ที่ประชุมเห็นชอบร่วมกันที่จะปฏิรูปภาคการเงินให้สอดคล้องกับความต้องการของ แต่ละเขตเศรษฐกิจให้มากขึ้น โดยจะปฏิบัติใช้กรอบการกำกับดูแลภาคการธนาคารของบาเซลฉบับใหม่ (new Basel Committee on Banking Supervision framework) ให้เงินทุนและสภาพคล่อง มีปริมาณ คุณภาพ และความสอดคล้องกับมาตรฐานสากลมากขึ้น และจะใช้มาตรการที่มีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาสถาบันการเงินที่มีความสำคัญต่อระบบ (Systemically important financial institutions) นอกจากนี้ ได้ตกลงที่จะปฏิรูปกฎระเบียบเพื่อให้สัญญาซื้อขายตราสารอนุพันธ์ที่ไม่เป็นทางการ (OTC derivatives) ต้องซื้อขายผ่านทางตลาดทางการหรือรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ตามความเหมาะสม และมีการชำระราคาผ่านศูนย์กลางที่มีการจัดตั้งอย่างเป็นทางการ รวมทั้งดำเนินการปรับปรุงเพื่อให้มีการรายงานสัญญาซื้อขาย OTC derivatives ไปที่ศูนย์รับฝาก (Trade repositories) และให้สัญญาที่ไม่ได้ผ่านศูนย์กลางต้องดำรงทุนในสัดส่วนที่สูงขึ้นด้วย

๑.๔ การเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางการเงิน (Financial Empowerment)

ที่ประชุมได้ทบทวนการดำเนินงานภายใต้โครงการริเริ่มด้านการเงินภาคประชาชน ซึ่งได้วางแนวทางสำหรับการดำเนินการในด้านการชำระเงินจากภาครัฐสู่บุคคล (G2P payments) ยุทธศาสตร์ภาครัฐ/เอกชน เพื่อให้ผู้ที่ยังไม่สามารถเข้าถึงบริการทางการเงินสามารถเข้าถึงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการเตรียมพื้นฐานสำหรับการจัดทำตัวชี้วัดการเข้าถึงบริการด้านการเงินที่ถูกต้องแม่นยำ โดยสมาชิกเอเปคจะสนับสนุนการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางการเงินต่อไป เพื่อให้ประชาชนในภูมิภาคสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินที่ปลอดภัยและเชื่อถือได้ รวมทั้งยินดีกับการให้ความสำคัญต่อการเพิ่มการเข้าถึงด้านการเงินของสตรี ทั้งนี้ รัสเซียซึ่งจะเป็นเจ้าภาพเอเปคในปี ค.ศ. ๒๐๑๒ ได้แจ้งว่า ในประเด็นการส่งเสริมการเงินภาคประชาชนนี้ รัสเซียจะให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับการเสริมสร้างความรู้ทางการเงิน (Financial Literacy)

๑.๕ ข้อเสนอแนะจากสภาที่ปรึกษาธุรกิจเอเปค (ABAC)

ที่ประชุมได้เห็นชอบข้อเสนอแนะของ ABAC ใน ๔ ประเด็น ได้แก่ (๑) การปรับปรุงความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลตลาดการเงิน เพื่อส่งเสริมการรวมตัวทางการเงินในภูมิภาค (๒) การพัฒนา นโยบายและแนวคิดริเริ่มที่สนับสนุนการสร้างศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดเล็ก และขนาดย่อม (๓) การ สนับสนุนกรอบนโยบายที่จะช่วยสร้างช่องทางจัดหาเงินทุนของภาคเอกชนในด้านโครงสร้างพื้นฐาน และ (๔) การเพิ่มพูนประสิทธิภาพของตลาดทุน รวมถึงการสนับสนุนแนวคิดเรื่อง Asia Region Funds Passport (ARFP) ซึ่ง จะช่วยอำนวยความสะดวกแก่การเสนอขายกองทุนข้ามพรมแดน โดยหวังว่าจะพัฒนาแนวคิด ARFP ต่อไป เพื่อไปสู่ การจัดทำโครงการนำร่องในเรื่องนี้

๑.๕ การเจริญเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ที่ประชุมตระหนักว่าการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจต้องยั่งยืนต่อสิ่งแวดล้อม โดยเห็นชอบ ร่วมกันถึงความสำคัญของการนำวิธีการที่ทันสมัยมาใช้ และจะทยอยยกเลิกการอุดหนุนเชื้อเพลิงจากถ่านหินที่ไม่มี ประสิทธิภาพ รวมทั้งรับทราบกลไกการรายงานแบบสมัครใจซึ่งคณะทำงานด้านพลังงานของเอเปคจะนำเสนอต่อ ผู้นำ และรับประกันที่จะสนับสนุนการดำเนินการในเรื่องนี้ต่อไป

สำนักนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
พฤศจิกายน 2554